

دستورالعمل‌های هواپیمایی کشوری
Civil Aviation Directives (CAD)

دستورالعمل‌های ۲۵۰۱
CAD 2501

گواهینامه خلبانی حمل و نقل هوایی هواپیما

ATPL-AEROPLANE

**LICENCING, EXAMINATION AND
MEDICAL DEPARTMENT**

دستورالعمل‌های دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی

دستورالعمل‌های هواپیمایی کشوری
Civil Aviation Directives (CAD)

دستورالعمل‌های ۲۵۰۱
CAD 2501

گواهینامه خلبانی حمل و نقل هوایی هواپیما

ATPL-AEROPLANE

**LICENCING, EXAMINATION AND
MEDICAL DEPARTMENT**

دستورالعمل‌های دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی

آیین‌نامه‌های اجرایی دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی معاونت استاندارد پرواز

سازمان هواپیمایی کشوری
آیین‌نامه‌های اجرایی دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی
Licensing, examination and Medical Dep.
Iran Civil Aviation Regulation

تاریخ	امضاء	پست سازمانی	مراحل تهیه، تایید و تصویب
			تهیه کنندگان: مهندسین،
		کارشناس امتحانات فنی	۱ - مصطفی مقصودی
		کارشناس امتحانات فنی	۲ - محمدعلی حجتی نجف‌آبادی
		کارشناس امتحانات فنی	۳ - مجید حسنلو
		کارشناس امتحانات عملیاتی	۴ - عبدالرحیم خدایی
		کارشناس امتحانات عملیاتی	۵ - آرمین اسدزاده صدقی
		کارشناس مسئول امتحانات فنی، مهندسی	۶ - سعید سروش‌مهر
		کارشناس مسئول صدور گواهینامه‌های عملیاتی	۷ - مجید اخلاقی
		کارشناس مسئول آموزش و امتحانات عملیاتی	۸ - محمدرضا بلبلی
		معاون دفتر	۹ - محمدعلی خیری
شهریور ماه ۱۳۸۹		مدیر کل دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی	تأیید کننده: مهندس محمدرضا کاظمی‌پور
شهریور ماه ۱۳۸۹		معاون استاندارد پرواز	تصویب کننده: مهندس حسین حبیبی‌اهزون
		رضا نخجوانی معاون وزیر راه و ترابری و رئیس سازمان هواپیمایی کشوری	این دستورالعمل در تاریخ ۸۹/۷/۱۱ توسط معاون وزیر راه و ترابری و رئیس سازمان هواپیمایی کشوری جهت ابلاغ به تأیید رسید.
کد بازنگری:		تاریخ بازنگری:	تاریخ صدور اولیه مهر ۱۳۸۹

FS-CAD-2501	شماره سند
۱-۱	صفحه
شهریور ۸۹	تاریخ
	اصلاحیه

معاونت استاندارد پرواز دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی

گواهینامه خلبانی حمل و نقل هوایی هواپیما (ATPL-AEROPLANE)

الف - شرایط صدور گواهینامه

- ۱- موفقیت در آزمون کتبی
- ۲- دارا بودن حداقل تجربه پروازی
- ۳- دارا بودن مهارت پروازی مورد نیاز
- ۴- صلاحیت پزشکی

۱- آزمون کتبی

- ۱-۱- شرایط عمومی
 - ۱-۱-۱- حداقل سن ۲۱ سال تمام
 - ۱-۱-۲- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه
 - * ۱-۱-۳- دارا بودن گواهی پایان خدمت وظیفه عمومی و یا معافیت دائم غیر پزشکی به استثنای شاغلین، بازنشستگان نیروهای نظامی و انتظامی و بانوان
 - * ۱-۱-۴- دارا بودن ۷۵ درصد از مجموع تجربیات پروازی مندرج در بند ۱-۲
 - ۱-۱-۵- ارائه فرم تکمیل شده درخواست آزمون
- ۱-۲- شرایط اختصاصی

مقتضای باید آزمون مربوط به موضوعات ذیل را با موفقیت بگذراند:

(AIR LAW)	۱-۲-۱- مقررات هوایی
(AIRCRAFT GENERAL KNOWLEDGE)	۱-۲-۲- اطلاعات عمومی در مورد هواپیما
(FLIGHT PERFORMANCE AND PLANNING)	۱-۲-۳- کارائی و برنامه ریزی پرواز
(HUMAN PERFORMANCE AND LIMITATION)	۱-۲-۴- کارائی و محدودیتهای انسانی
(METEORLOGY)	۱-۲-۵- هواشناسی
(NAVIGATION)	۱-۲-۶- ناوبری
(OPERATIONAL PROCEDURES)	۱-۲-۷- دستور العمل عملیاتی
(PRINCIPLES OF FLIGHT)	۱-۲-۸- اصول پرواز
(RADIO TELEPHONY)	۱-۲-۹- رادیو تلفنی

تبصره ۱: به دارندگان این گواهینامه که سن آنان از مرز ۶۰ سال تجاوز نماید اجازه داده نخواهد شد که هیچگونه فعالیت پروازی داشته باشند. مبنای محاسبه سن دارنده گواهینامه، اولین تاریخ تولد مندرج در اولین گواهینامه صادره از طرف این دفتر خواهد بود.

FS-CAD-2501	شماره سند
۱-۲	صفحه
شهریور ۸۹	تاریخ
	اصلاحیه

معاونت استاندارد پرواز دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی

۲- تجارب پروازی

۲-۱- جمع ساعات پرواز نباید کمتر از ۱۵۰۰ ساعت باشد

۲-۱-۱- چنانچه متقاضی از آموزش دهنده های مصنوعی SYNTHETIC FLIGHT TRAINER مورد تأیید دفتر گواهینامه ها، امتحانات و امور پزشکی استفاده نموده باشد حداکثر ۱۰۰ ساعت از این نوع آموزشها را می توان در مجموع ساعات پروازی موضوع این بند به منظور صدور گواهینامه محاسبه نمود.

۲-۱-۲- متقاضی باید از آموزش دهنده‌های مصنوعی از نوع (FLIGHT PROCEDURE TRAINER) و یا (BASIC INSTRUMENT FLIGHT TRAINER) نیز به مدت ۲۵ ساعت استفاده نموده باشد.

۲-۱-۳- چنانچه متقاضی دارای تجارب پروازی بر روی انواع هلی کوپتر باشد دفتر گواهینامه ها، امتحانات و امور پزشکی با محاسبه تجارب پروازی فوق و ملحوظ نمودن آنها می تواند مجموع ساعات پروازی مورد نظر تا حداکثر ۲۰۰ ساعت مجموع ساعت پروازی (۱۵۰۰ ساعت) را به تناسب کاهش دهد.

۲-۲- متقاضی باید تجارب پروازی زیر را کامل نموده باشد.

۲-۲-۱- دویست و پنجاه (۲۵۰) ساعت پرواز بعنوان خلبان فرمانده (PILOT IN COMMAND)

۲-۲-۲- چنانچه متقاضی دارای ساعات پروازی بعنوان (P2- UNDER SUPERVISION) بوده مشروط بر اینکه کلیه وظایف خلبان فرمانده هواپیما را در پرواز دارا باشد، می توان مجموع ۲۵۰ ساعت پرواز موضوع این بند را به ۱۰۰ ساعت تقلیل داد.

بدیهی است مجموع پروازهای تحت عنوان P2-UNDER SUPERVISION نباید بیشتر از ۱۵۰ ساعت محاسبه گردد.

۲-۲-۳- شرایط پروازی P2- UNDER SUPERVISION باید مورد قبول دفتر گواهینامه ها، امتحانات و امور پزشکی باشد.

۲-۲-۴- دویست (۲۰۰) ساعت پرواز ناوبری (CROSS COUNTRY)

۲-۲-۵- متقاضی باید از مجموع ۲۰۰ ساعت پرواز موضوع بند ۲-۲-۴ حداقل ۱۰۰ ساعت بصورت خلبان فرمانده (P2-UNDER SUPERVISION) و یا (PILOT IN COMMAND) پرواز نموده باشد.

۲-۲-۶- ۷۵ ساعت پرواز با دستگاه (INSTRUMENT TIME)

۲-۲-۷- متقاضی می تواند حداکثر ۳۰ ساعت از مجموع ساعات پروازی موضوع بند ۲-۱-۱ را با آموزش دهنده های مصنوعی زمینی (INSTRUMENT GROUND TRAINER) و یا شبیه ساز (SIMULATOR) تکمیل نماید.

۲-۲-۸- یکصد (۱۰۰) ساعت پرواز شب بعنوان خلبان فرمانده (PILOT IN COMMAND) و یا کمک خلبان (CO-PILOT)

تبصره: ساعات پروازی معتبر و قابل محاسبه بمنظور صدور گواهینامه های پروازی شامل پروازهای مستقل (SOLO) پروازهای دو فرمانه آموزشی (DUAL INSTRUCTION) و پروازهای تحت عنوان خلبان فرمانده (PILOT IN COMMAND) خواهند بود و لذا تکمیل تجارب پروازی موضوع این

FS-CAD-2501	شماره سند	<h2 style="margin: 0;">معاونت استاندارد پرواز</h2> <h3 style="margin: 0;">دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی</h3>	
۱-۳	صفحه		
شهریور ۸۹	تاریخ		
	اصلاحیه		

بخش توسط متقاضیان که پس از دریافت گواهینامه C.P.L و همچنین کسب مجوز پرواز با دستگاه (INSTRUMENT RATING) به عنوان کمک خلبان در هواپیماهایی که حداقل گروه پروازی در کتاب هواپیما (FILGHT MANUAL) دو نفر تعیین گردیده است به انجام امور پروازی اشتغال ورزیده اند به شرح زیر قابل قبول خواهد بود.

بند الف - از مجموع ۲۵۰ ساعت پرواز موضوع بند ۱-۲-۲ متقاضی به دلیل دارا بودن ۱۰۰ ساعت مستقل (SOLO) در تکمیل تجارب پروازی موضوع دریافت گواهینامه خلبانی بازرگانی (CPL) باید ۱۵۰ ساعت پرواز باقیمانده را بعنوان (P2 UNDER SUPERVISION) تکمیل نماید.

منظور از (P2 UNDER SUPERVISION) پروازیست که متقاضی کلیه وظایف سرخلبان هواپیما را عهده دار بوده که برای این منظور الزاماً باید از صندلی سر خلبان در اینگونه پروازها استفاده نماید. بدیهی است مسئولیت سلامت و ایمنی پرواز بر عهد سر خلبان هواپیما خواهد بود.

۲- از مجموع ۲۰۰ ساعت پرواز موضوع بند ۴-۲-۲ متقاضی باید ۱۰۰ ساعت پرواز به عنوان خلبان فرمانده (PILOT IN COMMAND) و یا (P2 UNDER SUPERVISION) انجام داده باشد.

۳- بمنظور تحقق یافتن بند ۱-۲ متقاضیانی که به عنوان کمک خلبان روی هواپیماهای تایپ سابقه پروازی دارند باید باقیمانده ساعت پروازی این بند را دو برابر ارائه نمایند.

بند ب - در صورت عدم ادامه پرواز بعد از قبولی آزمون کتبی تا یکسال معتبر و بعد از زمان مذکور برای تهدید اعتبار آزمون بصورت محاسبه از موارد مندرج در سیلابس ATPL-A انجام خواهد گرفت.

تبصره ۱: بدیهی است متقاضی می بایست مهارت پروازی خود را به عنوان سر خلبان نوع هواپیمائی را که قصد ارتقاء دارد در سیمولاتور مورد تأیید دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی و در هواپیما به معلم خلبان منتخب سازمان هواپیمائی کشوری نمایش دهد.

تبصره ۲: پروازهای مورد نیاز جهت انتقال از یک تایپ به تایپ دیگر و (TRANSITION) باید طبق مقررات مندرج در کتاب عملیاتی شرکت مربوطه (OPERATION MANUAL) انجام گیرد.

بدیهی است چنانچه متقاضی موفق به کسب رضایت خلبان آزمایشی سازمان هواپیمائی کشوری گردد، دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی نسبت به صدور گواهینامه خلبانی حمل و نقل هوائی (A.T.P.L) با درج خلبان یکمی بر روی آخرین نوع هواپیمای مورد استفاده در پروازهای مذکور بدون در نظر گرفتن ساعات پرواز بعنوان (P1 UNDER SUPRVISION) اقدام خواهد نمود.

بند ج - خلبانانی که دارای تجربه پروازی بر روی هواپیماهای شکاری می باشند در صورت تمایل مجازند در آزمون کتبی موضوع فوق شرکت نموده که پس از کسب موفقیت، این دفتر پس از طی مراحل قانونی نسبت به صدور گواهینامه C.P.L همراه با درج مجوز پرواز با دستگاه (INSTRUMENT RATING) جهت پذیرفته شدگان اقدام خواهد نمود.

تبصره: اعتبار قبولی آزمون A.T.P.L-A تا زمانیکه شرایط جهت صدور گواهینامه مهیا نباشد ۸ سال می باشد مشروط بر اینکه وقفه پروازی از حداکثر ۱۲ ماه تجاوز ننماید بدیهی است قبولی فوق در گواهینامه متقاضی درج خواهد شد.

FS-CAD-2501	شماره سند	معاونت استاندارد پرواز دفتر گواهینامه‌ها، امتحانات و امور پزشکی	
۱-۴	صفحه		
شهریور ۸۹	تاریخ		
	اصلاحیه		

۳- مهارت پروازی مورد نیاز

مهارت پروازی متقاضی می بایستی بر اساس محتویات چک لیست شماره ۹-۵ (مندرج در ضمیمه شماره ۵) در پرواز آزمایشی توسط معلم خلبان منتخب سازمان هواپیمائی کشوری تأیید گردد. تبصره: مسئولیت انجام مراحل آموزشهای پروازی به عهده موسسه آموزش دهنده می باشد.

۴- صلاحیت پزشکی

متقاضی باید تحت ارزیابی پزشکی از نوع کلاس ۱ قرار گیرد. تبصره: شرایط احراز موفقیت در ارزیابی پزشکی کلاس ۱ در ضمیمه شماره ۱ درج گردیده است.

ب - اختیارات PRIVILEGES

دارنده این نوع گواهینامه مجاز است:

۱- از تمامی اختیارات مربوط به دارندگان گواهینامه های بازرگانی هواپیما، شخصی هواپیما و مجوز پرواز با دستگاه استفاده نماید.

به عنوان سر خلبان و یا کمک خلبان در هواپیماهای مختلف منوط به داشتن مجوز مربوطه (TYPE RATING) و در عملیات مربوط به حمل و نقل هوائی (COMMERCIAL AIR TRANSPORT OPERATION) حداکثر تا سن ۶۰ سالگی پرواز نماید.